

عنوان مقاله:

چیستی و چرایی حکم ارشادی *

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات اصول فقه امامیه، دوره 93، شماره 2 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسنده:

محمدصادق فیاض

خلاصه مقاله:

حکم ارشادی، ارشاد به مضار و منافع مترتب بر مأموریه یا منهی عنه است. افزون بر این، نه امتثال آن پاداشی دارد و نه تخلف از آن کیفری. عالمان اصول با اندک اختلافات این معنا را پذیرفته، ولی در اینکه سازوکار بازشناسی حکم ارشادی از مولوی چیست، از هم فاصله گرفته اند. مفروض این است که این مجموعه احکام در ظاهر با دیگر احکام تفاوتی ندارند و نیز از ارشادیات در فقه، فهرست منصوصی در دست نیست. به همین سبب، برخی به تفاوت ماهوی احکام ارشادی احکام مولوی اذعان نموده اند. از این منظر، احکام ارشادی همه اخبارند. برخی دیگر با این فرض که هیئت انشائی در ارشادیات هم در انشا استعمال شده، عدم ترتب ثواب و عقاب را از شناسه های آن عنوان کرده اند و برخی هم قلمرو حکم ارشادی را به حوزه مستقلات عقلی فروکاسته اند. از میان این سه رهیافت، ادعای اخیر بخشی از ملاک ارشادیت حکم را باز می تاباند، ولی برای پوشش تمام گونه های آن، لازم است مرشدالیه به ملاک عقلانی- دنیوی تعمیم داده شود. با این ویژگی، حکم ارشادی در تمام موارد، ارشاد به منافع و مضار مأموریه یا منهی عنه است که قابل درک خرد انسانی است.

کلمات کلیدی:

حکم، ارشاد، مولویت، ثواب و عقاب، مستقلات عقلی، اصول فقه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1491305>

